

Öngyilkos aradi urasszony.

Egy újságcikk következménye.

„Ne kivánd a másét.”

— A Hétfő riportja. —

Jegyezzük föl mindenekelőtt jóleső megnyuvással, hogy a golyók, amelyeket a szép fiatal asszony a szívének szánt, célt tévesztettek. Örülnénk ennek mindenképpen, akárkiről volna is szó, de különösen kibékít bennünket az eredmény most, amikor olyan valaki lépett vissza a halál küszöbéről, aki a sajtó áldozata.

Az aradi fiatal asszony, aki tegnap délelőtt halálra szánta magát, úgy érezte, hogy egy újságcikk miatt nincs keresni valója e földön s ebben az érzésben nem az a lényeges, hogy volt-e komoly reális alapja, hanem az, hogy az érzés meg volt.

A halál önkénteseinek bizonyára percentekben is kifejezhető része az emberek, a nyilvánosság elől menekül a megsemmisülésbe s ezek között sokan lehetnek „a sajtó áldozatai.” Macskakörmök közé kell tennünk azonban ezt a megállapítást, mert a valóság az, hogy áldozatoknak csupán ők képzelik magukat, jóllehet a sajtó nem tett egyebet, mint a nyilvánosságnak tartozó kötelességét teljesítette, amikor úgy mutatta be az „áldozatot” a társadalomnak, amilyen az a maga meztelen valóságában s nem volt hajlandó a kedviért, vagy ha úgy tetszik: az életkedviért hazudni.

Ezek az áldozatok nem igen háborgatják a sajtónak egyébként elég tág lelkiismeretét. És jogosan nem, mert hiszen akkor egyszerűen lehetetlen volna újságot csinálni.

Csakhogy a botlást elkerülni tudvalevőleg lehetetlen. És e szabály alól nem lehet kivétel a sajtó sem, ami csupán azért elszomorító, mert nem egyszer ez a botlás itt e földön korrigálhatatlan.

Sajtó-botlással állunk szemben ezúttal is. És komoly megnyugvásunkra szolgál, hogy ez a botlás — a szerencsés véletlen kegyelméből — nem korrigálhatatlan.

De beszéljünk a cikkről. A tartalma annyi, hogy bájos fiatal asszony, kinek a férje nem Adonisz, amiért *szánakozva* néznek rá, (!) bevallja az urának, hogy házi tanácsadója azt ajánlotta neki: hagyja ott az urát, ő meg — a tanácsadó — a feleségét hagyja ott s akkor

egymáséi lesznek. A férj természetesen nem kér többé a házi tanácsadóból, a kudarca azonban „nem csüggesztette el a férj fiatalember barátait,” vagyis ők még remélnek.

Nincs tovább. Mindaz azonban, amelyet itt a cikk kivonataképpen elmondotunk, minden kétséget kizáróan valakinek vagy valakiknek a legsajátabb belső ügye, amihez a nagyközönségnek, következésképpen a sajtónak egy párányi köze sincsen. Hogy mégis újságba került az eset, az lehet a komoly kritika, a jóérzés, az izlés hiányának a következtése, de mindenképpen olyan botlás, amely fölött szó nélkül elsiklani nem lehet. Ezt igazolta ma a hírszomjas közönségnek ezúttal igazán érthető hangulata, amely a sajtó munkásaira éppen nem volt kedvező. S ez az egy ok is elegendő volna ahhoz, hogy az egyesek és családok belső ügyeibe az újság még akkor se avatkozzék, amikor ez az ügy esetleg igazán érdekes, csiklandó. És különösen ne tegye ezt az a sajtó, amelyet komolynak, szavahihetőnek, izlésesnek vél a publikum, mert az ilyen újságnak az effajta közleményei fájnak, gyilkolnak, mint azt a tegnapi szomorú eset bizonyítja.

Három revolverlövés . . .

Az öngyilkossági kísérlet.

A nevét nem írjuk ki. A sajtónak is repektálni kell egyes szempontokat. Ha a lap-társaink részéről ezt a fölfogást nem mindig tapasztalunk, mi mégis ragaszkodunk elveinkhez, hisszük, hogy olvasóközönségünk megelégedésére és megnyugtatósára.

Déli tizenegy óra mulott néhány perccel. Az asszonyka dobogó szívvel átlapódzott férje irodájába, felnyitotta az íróasztalt, kezébe vette a fekete gyilkoló szerszámot, a Browningot, berohant a fürdőszobába s háromszor egymásután meghuzta a revolver ravaszát. Három darab ólomgolyó furódott a fiatal asszony testébe. A szívek voltak szánva, de mint később az orvosok megállapították, a golyók célt tévesztettek: a szív és a tüdő között akadtak meg.

A hozzátartozói berohantak a lövés zajára a fürdőszobába, ahol a fiatalasszony támo-lyogva állott, ujjával a revolver karcsu hajlását marcangolta, hogy a negyedik golyót is a testébe küldje. Kiragadták kezéből a Browningot s remegő vértől borított testét lefek-

tették a pamlagra. Szempillái leereszkedtek, ajka nem mozdult. A férje hiába jajdult föl: — Mit tettél?! Mit tettél?!

Hallgatott. Csak hófehér testéből kiömlő vére beszélt, vádolt . . .

S a férj megértette a halottsárga arc szörnyű vádját. Már nem kérdezett, hanem ő is vádolt.

— Gazemberség, lelketlenség volt összerögni a családi békémet, a boldogságomat.

A gyermekem . . .

Az asszony vallomása.

A tragédia szomorú színhelyén, néhány perccel az öngyilkossági kísérlet után megjelent Szepekovszky Teofil ügyeletes rendőrtiszt. A család jelentette be az esetet telefonon a rendőrségnek. Amikor az ügyeletes rendőrtiszt megjelent, már két orvos kötözte az életunt asszony sebeit.

Az orvosok elvégezték az első segélynyújtást. Bekötözték a sebeket s megállapították, hogy a golyók nem sértettek nemesebb részeket. A tüdő s a szív is sértetlen maradt.

Az asszonyka lassanként visszanyerte az öntudatát. Felnyitak sárga szempillái, az ajka idegesen megrándult, körülnézett s fáradtan, szaggatott hangon beszélni kezdett:

— Meghalok?

Kérdezte az orvosokhoz fordulva, aztán a mellette álló férjére nézett:

— Bocsáss meg, azt hittem nekem nem szabad élve maradnom.

A rendőrhadnagy az asszonykát, amikor már teljesen eszméletéhez tért, kihallgatta:

— Megakartam halni — vallotta az asszony. — Hetek óta valami titkos oktanáltságon állandóan az elmúlást juttatta az eszembe. Nem tudtam miért, de úgy éreztem, hogy nekem meg kell halnom. Sokszor foglalkoztam az öngyilkosság gondolatával, de mindig föltámadtak bennem olyan érzések, amelyek visszatartottak a tett elkövetésétől. Ez a vergődés az elmúlt hó közepéig tartott, amikor elkese-redésem fokozódott s végleg lemondtam az életről, egy újságcikk miatt. Az egyik helybeli napilap névtelen cikkben alaptalan pletykába kevert. Azzal gyanúsítottak meg, hogy elakárom hagyni a férjemet. Ha a nevemet nem is írták ki, mégis az egész város a szájára vett. Ez engem annyira bántott, hogy most már véglegesen elhatároztam magamban, hogy öngyilkos leszek. Ahányszor a gyermekemre néztem, mindig jobban és jobban megszilárdult az elhatározásom, mert folyton arra gondoltam, hogy gyermekemet ezután nem tudom tisztességesen felnevelni. Nem mertem az emberek szeme közé nézni, mert minden tekintetükből azt olvastam ki, hogy hisznek a cikk gyanúsításának s becstelen asszonynak tartanak. A többit tudják. Tervemet végrehajtottam . . .

A férj vallomása.

— Gyilkol a b-tü. —

A férj kihallgatására került a sor. Feleségének tette mélységesen lesújtotta. Keservesen zokogott a betegágy mellett s csak az orvosok megnyugtató válaszára állott helyre lelki egyen-

Uj üzlet!
Iványi Menyhért cipő-, kalap- és uri divat-áruháza
megnyilt
Aradon, Ferray utca, uj Nádasdy-palota.

Tisztelttel értesitem Arad és vidéke t. közönségét, hogy a mai kornak megfelelő **cipő-, kalap-, uri divat-áruházat** nyitottam. Óhajtom t. vevőimet meggyőződtetni arról, hogy a legjobb árut a legolcsóbb árban adhatom, úgy, hogy minden versenyt felülmul.

Minden egyes párná-lamvettcipő-höz ingyen **gummi-sarok.**

sulya annyira, hogy Szeckovszky Teofil rendőrhadnagy kihallgathatta.

— Gazemberül feldúlták családi boldogságot! — tört ki fájdalomnak hatása alatt.

Aztán kissé lecsillapultan így folytatta:

— Ezelőtt két évvel nősültem meg. Feleségemmel egyetértésben s boldogságban éltünk. Családi boldogságunk hét hónappal ezelőtt teljes lett, mikor nőmnek gyermeke született. Azt a harmóniát, mely az otthonomban uralkodott, megzavarta egy újságcikk, amely egyik aradfi napilapban jelent meg. Ebben az újságcikkben névtelenül a feleségemmel foglalkoztak s mindentelente gyanúsításokkal illették. A cikk nyomán az emberek sokat beszéltek a feleségemről s természetesen nőmmel kapcsolatosan rólam is. Én nem sokat törődtem az újságcikk pletykájával, de már feleségem nagyon a szívére vette. Többször kijelentette előttem, hogy az a cikk őt az öngyilkosságba fogja kergetni. Ilyenkor igyekeztem megérteni vele, hogy másokkal is foglalkoznak az emberek s majd elfelejtik a róla kitalált pletykát. De ő hajhatatlan maradt. Folyton arról beszélt, hogy a cikkíró bemooskotta az asszonyi becsületét s hogy a pletyka után nem nevelheti föl gyermekünket. Az utóbbi napokban nagyon kedvetlen volt s öngyilkossági szándékát többször hangoztatta előttem. Éppen ezért lehetőleg nem hagytam magára s revolveremet, melyet azelőtt a hálószobánkban tartottam, magamhoz vettem s gondosan elrejtettem az irodám íróasztalának fiókjában. Ma délelőtt feleségem nem volt rosszabb hangulatban, mint az előtte való napokban. Nyolc óra felé még vele reggeliztem, aztán a lakásunk mellett lévő irodámba mentem. Tizenegy óra felé elhagytam az irodahelyiséget s ezt az időt használta fel feleségem arra, hogy az íróasztal fiókját kizárja s kivége onnan a revolvert. Amikor visszatértem az irodámba, feleségem már nem volt ott. A furdőszobába ment, ahol a revolverből háromszor egymásután a bal mellébe lőtt. A lövés zajára berontottam a furdőszobába s ott találtam feleségemet vérző testtel, félig eszméletlenül.

A férj megegyezően hangsúlyozta vallomásának befejezéséül, hogy meggyőződése szerint a felesége életkedvét egyedül az említett újságcikk vette el.

„Amiről beszélnek.”

Ez annak a napilapnak a rovata, amelyben az elmúlt hó 21-én napvilágot látott a sokat hangoztatott cikk. A szomorú eset objektív megítélése végett leadjuk a cikket teljes egészében. Ime:

Ke hírad a másét . . .

Amikor a szóbanforgó fiatalember egy év előtt megnősült, — bájos fiatal feleséget kaptott a hához — az emberek részint bizalmasan mosolyogtak egymásra, részben pedig szánakozva néztek az újdonsült férjre. A szánakozást csodálkozással egészítették ki. Csodálkoztak, hogy a fiatalember merész elhatározással bevezette a házasság révébe. Mert valóban ehhez a tétthez merész elhatározás

kellett. A fiatalember nem tartozott az Adoniszok közé. A belvederi Appolóhoz sem lehetett hasonlítani, mert a historikusok tanúsága szerint Apolló erős, szép, egészséges uriember volt, aki bizonyára a Lichtenscin utasoknál szolgált volna le az önkéntesi évet a mi fiatal barátunk ellenben még a bakaknál sem kellett. Egyetlenegy férfiúi erény, vagy dísz sem ékesítette és a csodálkozásból bizony kijutott a bájos ifju menyecskének, mikor szendén lesütött szempillákkal végiglejtett esténkint a korzón. Kiderült, hogy ez a házasság tisztára érdekházasság volt és valószínűleg a férj előnyös vagyoni helyzete hozta létre. Ez a feltevés csak még jobban növelte a férj barátainak reményességét, akik lázas érdeklődéssel várták, mikor fog a kívánatos asszonyka figyelme feljűk fordulni.

A barátok azonban tévedtek. A fiatal asszony csendesen sétálgatott az ura oldalán és mindössze két-három családdal barátkozott. Nem is az ő korabeli asszonyokkal, hanem olyanokkal, akik a Balsac által megjelölt koron már valamivel túl voltak. Különösen egy már idősebb előkelő aradi diplomás ur feleségével járt nagyon sokat együtt. Csakhamar szoros barátság fejlődött ki a két család között. Együtt jártak mindenüvé: színházba, kávéházba, vendéglőbe; nagyon megkedvelték egymást és a barátságból kifolyólag a férj a diplomás urat házi tanácsadójává is tette.

És ez az idillikus barátság néhány héttel ezelőtt felbomlott. Azok, akik közelebbről ismerték a két család közötti viszonyt, meglepetve vették észre, hogy teljesen elhidegültek egymástól. Az asszonyok is, a férfiek is. Nem jártak sehovase együtt, nem is köszöntöttek egymást, sőt egy hónap óta más házi tanácsadó jár fel az ifju párhoz.

E mögött rejlik valami — szimatoltgatták az emberek és kutatni kezdtek. A kutatás nemsokára eredményes lett. Maga az ifju férj tette eredményessé. A férj, aki felháborodással mesélte el bizalmas embereinek, hogy barátja visszaélt bizalmával és szerelmi ajánlatokkal ostromolta a feleségét. Azt ajánlotta neki, hagyja ott az urát és legyen az övé. Majd ő is elvált a feleségétől és nőül veszi az asszonykát.

Az emberek a fejüket rázták.

— Szinte lehetetlen, mondogatták. — Egy negyven éven felüli komoly embet, akinek csinos felesége és már nagy gyermekéi vannak, csak nem tesz ilyet, képtelenség!

De azután gondolkozni kezdtek. Csiklandós históriák elevenedtek fel az agyokban, amelyeknek a hőse a szóbanforgó diplomás ur volt. Beszéltek elcsábított leányokról, sőt olyan esetet is felemlítettek, amely — ha idejekorán el nem simították volna — a büntető törvénykönyvvel is összeütközésbe hozta volna az élvágyó urat. Ugy, hogy végül mindenki megegyezett abban, hogyha ily formában nem is igaz a dolog, válás nélküli formában talán megtörténhetett. A diplomás urnak azonban pechje volt; az asszonyka erőnyesebbnek mutatkozott, mint ahogy gondolta és mindent elmondott az urnak.

Aki pedig azt hiszi, hogy a kudarc elcsüggesztette a férj fiatalember barátait, nagyon téved; ők mindenre találtak magyarázatot.

Nem csoda — mondotta az egyik rossznévelű ifju, — hogy az asszonyka hü maradt. Egy kevésbé szép asszony is meggondolná a dologot, míg az urát egy ilyen emberrel megcsalja.

Mert a szóbanforgó diplomás lova sz tartozik az Adoniszok közé. Nem. Sőt ellenkezőleg.

A szép asszony.

— Különféle verziók. —

Az öngyilkossági kísérlet híre gyorsan szétterjedt a városban, s ahová csak a szomorú hír eljutott, megdöbbenéssel vettek tudomást a tragédiáról. Általános részvét hangján beszéltek a szerencsétlen fiatal asszonykáról, akit nagyon sokan ismernek. A város egyik legszebb asszonyának mondják s nem alaptalanul. Az asszonyka különben egészen fiatal, most töltötte be a tizenkilenc dik évét. Mint már fentebb is érintettük, két évvel ezelőtt ment férjhez egy intőzet tőrszótviselőjéhez.

Egyesek szerint a cikk ama része, hogy a házasság nem kölcsönös megértés kapcsán jött létre, megfelel a valóságnak. Sőt e verzió azt mondja, hogy a fiatalasszony sok boldogtalan napot töltött el a férje oldalán a két év alatt s a t is beszéltek, hogy az asszonyka azért vette szívére a személyével foglalkozó névtelen újságcikket, mert férje minduntalan előhozakodott azzal.

Ezzel szemben a másik verzió boldognak ismerte az asszonykát mindaddig, amíg a cikk megjelent.

Az asszony áll parton.

Vasárnap folyamán több orvos vizsgálta meg az életunt urasszonyt s a meggyező orvosi vélemény abban merül ki, hogy az asszonyka állapota a jelenlegi stádiumban nem ad komolyabb aggodalomra okot. Bár mind a három golyó bent van az asszony testében, de az ölömdarabok nem sérteittek meg a szívet, sem a tüdőt. Az orvosok egyelőre nem tartották szükségesnek a golyók eltávolítását. Ha nem áll be komplikáció, az asszonyt megmenetik az életnek.

H. H. délelőtt érdeklődtünk az asszony hollyéte iránt s azt a választ kaptuk, hogy eddig állapotában nem állott be változás. Az éjszakát meglehetősen nyugodtan töltötte.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

INGYEN! javítom a nálam vásárolt cipőket.

Cipő, kalap és uridivat cikkeket csak

KORÁNYINÁL

Szabadság-tér 3. szám alatt

vegyünk, hol ez árak legjobban és legolcsóbban szereshetők be. — A híres Moslovits-féle **Ana omlai** cipők kizárólagos raktára. — Saját árd k-ben mindenféle ruha meg kirak társat

Barry, Engelhardt, Humanic King, Moccasin, Lingel és Progress elsőrendű gyártmányok különlegességei már megérkeztek

Weinberger János kizárólagos cipőraktárában

Arad, Andrásy-tér 20 szám. Telefon szám 312

Rendkívüli viszonyok.

Politikai följegyzések.

Van abban valami szelid mosolyra érdemes tedencia, mikor az egész ország sajtója azzal foglalkozik, hogy: nini a parlament munka nélkül maradt — nincs mivel foglalkoznia. A sajtó egyik organuma ebben valami szörnyű kárhozatos dologtalanságot lát, — a másik: azt hiszi mentegetni kell a kormányt, melynek — a mi alkotmányos felfogásaink szerint — gondoskodnia kellett volna arról, hogy a képviselőháznak foglalkozása legyen.

Egészen olyan színben állítják elének a képviselőházat, mintha az a múltban egy szorgalmasan és lelkiismeretesen dolgozó és foglalkozó testület lett volna, — holott a sarki hordár is tudja, hogy legalább tíz esztendő óta komoly munkával nem foglalkozott a magyar képviselőház, melynek a nemzet még annyi hasznát sem látta, hogy abban bizonyos gondolatok, melyek vitára adnak okot, megérlelődhetnek volna.

A parlamenti működés nálunk a legutóbb tiz év alatt abban merült ki, hogy: a kormányok által felvetett eszméket igyekeztek minél zavarosabbaká tenni a képviselő urak és az aratta a legnagyobb parlamenti dicsőséget, aki valami egyszerű kérdésbe is bele tudta ütni a legválságosabb bonyodalmakat.

A prókátor-furfangosság legmagasabb iskolája fejlődött ki a magyar parlamentben, az ország haladásának, fejlődésének legerősebb kerékkötője volt a magyar törvényhozás, melyben egyes pártok nyíltan hirdették, hogy mindegy, akár jó, akár rossz a kormányjavaslat, támadni kell, mert az ellenzék kötelessége a kormánybuktatás.

A magyar parlamenti ellenzéknek más kötelességeket ismerni nem akartak és annyira elfajult ez a politikai szellem, hogy utóbb, mikor az ellenzéki tábor többségre jutott, teljesen képtelen volt felelősség mellett dolgozni, — még a saját kormányának sem akart költségvetést, vagy indemnitást adni; még a saját kormányát is megbuktatta.

Most pedig ez a politikai szellem vádolja a nemzeti munkapárt kormányát azzal, hogy nem dolgozik, munka nélkül maradt, nem tudja foglalkoztatni a képviselőházat.

A kormány most készíti el a jövő évi költségvetési javaslatokat. Ezekben a javaslatokban kell megnyilatkoztatni egész politikai programját. A reszort miniszterek egyenként valamennyien saját tárcáik érdekében a lehető legnagyobb anyagi erőket igénybevételere törekvenek; de a pénzügyminiszter olyan bonyolult anyagi helyzetet talál az államháztartásban, hogy ezeket az igényeket olyan teljességben, mint ahogy a miniszterek szeretnék, kielégíteni nem engedheti.

A pénzügyminiszter számot vet az állam anyagi erőivel, a reszort miniszterek ellenben a saját tárcáik szükségletét vélik legsürgősebben kielégítendőnek. Minden miniszter a saját programjának megvalósítását tekinti halaszthatatlannak, elodázhatatlannak.

Ebben a nemes versengésben nem könnyű igazságot teremteni, mert hiszen kétségtelen és bizonyos az, hogy rendkívüli viszonyok között élünk és hogy tömérdek alkotás gondolata vár minden tárca keretében sürgős megvalósításra.

Már most abból kázust kovácsolni, hogy

a költségvetést csak egy hét múlva lehet még majd beterjeszteni, csak rosszindulatu szándékoskossággal lehet. Az ilyen irányu tendencia azt szeretné, ha mindenáron való kormánybuktatási törekvés politikai szellemét még egyszer és még utoljára népszerűsíteni lehetne az országban, ha az obstrukciós tudomány még egyszer felébreszthető volna.

Erről persze most szó sem lehet. Csak a legnagyobb politikai naivitással lehet most ilyesmire tendálni Magyarországon. Ma már tudjuk, mi a parlamenti munka, hogy mi a törvényhozók kötelessége. Ma már az ország közvéleményét közjogi frázisokkal lerészegíteni nem lehet és ebben az országban a kormánybuktatási törekvést csak azzal lehet népszerűsíteni, ha tényleg az bizonyulna be, hogy a kormány nem teljesíti kötelességét, vagy hogy az ország érdekeinek védelmére és fejlődési törekvéseinek megvalósítására képtelen.

Most azonban, mikor Lukács László pénzügyminiszter a francia pénzügyi visszatartása után néhány hétre megkötötte az 560 millió kölcsönt Béccsel és Berlinnel; — mikor Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök minden ellenkező híreszteléssel szemben nyíltan kijelenti, hogy a készfizetések felvételéhez szigoruan ragaszkodik és a bankszabadalom meghosszabbítása végett ily értelemben tárgyal; most, amikor a kormány a katonai követelések megvalósítását tüzte ki céljául és ez ügyben beható tárgyalásokat folytat az illetékes tényezőkkel; most, mikor a kabinetben magában is a legnehezebb és legmélyrehatóbb vita folyik a költségvetés miatt, melynek keretén belül a legkülönbözőbb alkotások fundamentumát akarják kiépíteni: mindent lehetne mondani, csak éppen azt nem, hogy munka nélkül van az ország törvényhozása.

Nem az a törvényhozási munka kell nekünk, mely tartalmatlan szónoklatokkal és hazabeszélésekkel tölti az időt, sem az, mely hosszú és megfontolatlanul beterjesztett javaslatokat egy óra alatt kritika nélkül megszavaz azért, mert esztendőig marakodott már előbb, semmi jelentőséggel nem bíró kérdések fölött és emiatt kibukott a kalendáriumi határidőből; hanem komoly, megfontolt, gondos munkát várunk. Bizunk is abban, hogy a nemzeti munkapárt és az ő kormánya ilyen munkát fog végezni. Kipróbált államférfiak, erős tudása és karakterü politikusok állanak a kormány mögött, kiknek képessége kelti bennünk ezt a bizalmat. Addig, míg ők a nemzet bizalmára érdemesek maradnak, naiv igazgatók céltalos lármájával az ország lakosságában élő hitet megrendíteni nem lehet.

DICK SAMU

órás- és látszerész

Arad, Andrassy-tér és Weitzer J.-u. sa kán.

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb áron.

Raktáron tart mindennemű színházi látszóveket a legkülönbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnett orcsiptetők és szemüvegek, arany ezüst, nickel és teknősbéka csontkeretekben egjobb üvegekkel.

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor most és szesz rezz re, továbbá mindenféle hőmérők mindennemű kivitelben.

Szemüvegek és orcsiptetők

orvosi rendellet szerint azonnal készíttetnek

A papok és a mandátum.

:: A vatikán ::
hatalmi tultengése.

A Vatikán az egész világon hatalmát, befolyását és tekintélyét vesztette. Legutóbb még a római polgármester is a körmére koppintott és szemére vetette, hogy minden haladásnak, fejlődésnek a kerékkötője. Egy ország van még széles e világon, ahol a Vatikán még mindig grasszál. Itt nem csak hogy van hatalma, tekintélye és befolyása — de van bátorsága is a magyar törvényeket, a magyar alkotmányt semmibe venni, kigunyolni, vele szembehelyezkedni.

Magyarország az a hely, ahol a Vatikán kedvteléseit és hatalmi omnipotenciáját a legvakmerőbben fitogtathatja. Egyik dekretum, a másik után. Mindegyik megalázása, arculcsapása a magyar alkotmánynak, a magyar törvényeknek. A Ne temere vel és a Boromeussal sikertült a Vatikánnak Magyarországon a felekezetek közötti békét megbolygatni és a nem katolikus felekezeteket megalázni. Ezzel a Vatikán úgy látszik még nem fejezte be működését. Sikerein és Magyarország megalázkodásán és gyengeségén felbuzdulva, most a magyar alkotmány rendelkezéseit csufolja meg és törvényeinkkel egyenesen szembehelyezkedik. Felekezeti kérdésekben fecseghet a Vatikán, ezt már megszoktuk, de közjogunkba beavatkozni, ehhez már igazán nincs joga.

Ez év augusztus havában kiadott vatikáni dekretumra támaszkodva, Párty szepesi püspök Richter János és Rudnay Alajos papképviselőkhöz felhívást intézett, hogy vagy mandátumukról mondjanak le, vagy plébániájukat hagyják el.

Azt a vatikáni dekretumot Párty püspökön kívül senki sem ismeri, melyre ez az intézkedés alapítva van. De ez a dekretum, ha meg is van, törvénybe és alkotmányba nem illeszkedik.

Nem azt tartjuk különösnek, hogy a papok a politikától eltiltattak, hanem azt, hogy ez az intézkedés pártpolitikai színezetű és a Vatikán műve.

Ha az egyházak papjaikat a politikától eltiltanák, az helyes volna. A politikai harcok között ugyanis annyi mocskos tapad a reverendákhoz, hogy az épen nincs előnyre sem az egyháznak, sem a vallásnak. A vallás papjai, ha politikába egyelednek, egyházi lobogókkal és jelszavakkal harcolnak és a felekezeti gyűlölködést viszik be nemcsak a köz-, de a társadalmi életbe is. Politikai és egyházi szempontból a papokat kiiltani a parlamentből mindenképpen kívánatos. De nem az a módja, hogy politikai pártállásuk szerint tiltsák ki őket. Egyébként is a magyar alkotmány ma jogot ad a papságnak arra, hogy az állami életben résztvegyenek; a Vatikán állampolgári jogaik és kötelességeik gyakorlásában nem akadályozhatja meg a magyar papságot.

A hiba éppen az, hogy a papokat pártállásuk szerint osztályozták. A Vatikán érdekeit nyíltan szolgáló, klerikális néppártnak szabad a politikázás, de a két felvilágosodott és kissé liberális elveket követő papnak már tilos.

Álljon már egyszer a sarkára Magyarország és a kormány — a Vatikánnal szemben. Most a legjobb alkalom kínálkozik arra, hogy a Vatikánt jogaira és kötelességeire oktassák.

A Vatikán ma még a jogok és kötelességek fogalmát úgy értelmezi: neki joga van Magyarországon olyan intézkedéseket tenni a melyeneket akar; Magyarországnak pedig kötelessége úgy táncolni, a hogy a Vatikán fűtül.

Ki kell oktatni a Vatikánt a jogok és kötelességek bccsületes fogalmáról. Fűtüljön egyszer Magyarország és járja a táncot a Vatikán. Magyarország alkotmánya, tekintélye megköveteli a Vatikán megrendszabályozását és hatalmi örjögésének megfékezését.

oooooooooooooooooooooooooooo

BAJOK

a külváros csatornázásánál!

Nem halad a munka.

— A „Hétfő” riportja. —

Furcsa hírek keringenek a külváros csatornázásáról, melynél a hatósági beavatkozás mulhátatlan szükségessé vált.

Arról van szó ugyanis, hogy a külvárosok csatornázását egy aradi vállalkozó 60 ezer koronával olcsóbban vállalta mint a többi pályázó, s így a közgyűlés a munka kivételével ezt a vállalkozót bizta meg, habár műszaki kérdésekben a legnagyobb aggodalommal voltak telve ezen olcsóság miatt, mert állítólag ezért az árért ez a munkát keresztül nem vihető.

Ez a vállalkozó dolga lett volna, azonban most már olyan bajok állottak elő, melybe a lakosságnak is beleszólása van.

A vállalkozó hozzáfogott a munkához, azonban oly kis erővel dolgozik, hogy az a kis munkarész, melybe belefogott, már hetek óta egy stádiumban van. A közlekedés a Választó-utca egy részén és a Vágóhid-utcában hetek óta el van zárva. Különösen a Vágóhid-utcában a kocsik a gyalogjárón közlekednek s veszélyeztetik az emberéletet. A lakosság a legnagyobb mértékben fel van zudulva, hogy ilyen bajt akasztott a vállalkozó a nyakába és a hatóság iránt, mely nem ellenőrzi kellőképpen a munka rendes menetét. Bizonyára van a szerződésnek olyan pontja, melynek alapján kényszeríteni lehet a vállalkozót arra, hogy rendes menete legyen munkájának, mert ha így halad, 10 év alatt sem lesz kész, ha pedig a hatóság látja, hogy nem képes megfelelni vállalt kötelezettségének, úgy mozdítsa el a vállalatot. Azt tűrni tovább nem lehet, hogy a egy városrész csatornázásánál 20-25 ember piszmojon akkor mikor ott 2-300 embernek kellene foglalkoztatva lenni, hogy határidőre elkészüljön.

Ha beáll az őszi esőzés egyenesen tarthatatlan lesz az állapot ezekben az utcákban azért felhívjuk a hatóság figyelmét a sürgős közbelépésre.

oooooooooooooooooooooooooooo

Menetrend változások a Mávnál.

Október 1-től a közelebről érdeklő változásokat itt adjuk: A *temesvár-józsefváros-buziás-fürdői vonalon*. Az esti vonat helyett Buziás-fürdőről Temesvárra, egy délutáni személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Buziás-

fürdőről d. u. 5 óra 15 perckor indul és Temesvár-Józsefvárosra este 6 óra 50 perckor érkezik. A Buziás-fürdőről d. u. 12 óra 50 perckor Temesvár Józsefvárosra érkező és onnan n. u. 3 óra 15 perckor visszainduló személyvonatok forgalma megszüntetettük. — *A szeged-rókus-dáljai vonalon*. A Szeged-Rókusról délután 3 óra 15 perckor Szabadkára indul és onnét éjjel 10 óra 1 perckor Szeged-Rókusra visszaérkező személyvonatok forgalma megszüntetettük. — *A budapest-predelti vonalon*. A Budapest-nyugoti p.-udvarról este 9 óra 35 perckor induló gyorsv. Magyarnádas állomáson feltételes, a Budapest nyugoti pályaudvarról d. u. 2 órakor Kolozsvárra induló és a Kolozsvárról este 9 óra 55 perckor Budapest nyugot pályaudvarra érkező gyorsvonat Kissebes állomáson, a Kolozsvárról d. u. 1 óra 50 perckor Budapest nyugoti pályaudvarra érkező gyorsvonat Magyarnádas és Kissebes állomásokon a Budapest nyugoti pályaudvarról d. u. 2 órakor induló kolozsvári gyorsvonat Biharpüspöki állomáson, az összes személyszállító vonatok — a gyorsvonatok kivételével, Harasztos és Szederjes kitérőkön, a Csucsáról reggel 3 óra 57 perckor Nagyváradra induló személyszállító vonat Zichy-barlang megállóhelyen s végül a Kolozsvárról d. u. 1 óra 20 perckor Nagyváradra induló személyszállító vonat Élesd megálló 18. sz. órházánál rendszeren meg fognak állni.

oooooooooooooooooooooooooooo

LEGUJABB.

Véres szerencsétlenség Mondorlakon.

— A „Hétfő” riportja. —

Lapunk zártakor megdöbbentő szerencsétlenségről kaptunk hírt. A mondorlaki jegyző feleségét a község gyakoronoka tegnap véletlenségből súlyosan megsebesítette. Vasárnap délután nagyobb társaság vadászni volt a község határában lévő erdőben. A társaságban volt a jegyző felesége s a községi gyakoronok is. Cserkészés közben a gyakoronok válláról leesett a madár-fegyver s elsült. *A golyó a jegyző feleségének testébe furódott.* Telefonon érdeklődtünk a véres szerencsétlenség iránt, de úgy Mondorlakon, mint a szomszédos Óthalmon megtagadták a felvilágosítást.

oooooooooooooooooooooooooooo

Gyermek kocsik

Fischer nagy áruházában

(Szabadság-tér 12. sz.)

óriási választékban

kaphatók.

Az árak rendkívül olcsóak.

5 forinttól 50 forinttig.

Football mérkőzés.

Aradi Waggongyári Sport-Egyesület — Piskii Vasutasok Sport-Egyesülete 7 : 2.

A „Hétfő” riportja.

Vasárnap délután ismét hangos volt az A A C. Török Gábor utcai sporttelepe. Az aradi waggongyári football csapat mérkőzött, a piskii vasutasokkal. Érthetetlen okból a waggongyár tisztviselőikara ellenszenvvel viseltetik a sport iránt, ugyszólván senkisésem támogatja a már szép eredményeket elért csapatot, a mérkőzés nézői is csupán az A. A. C. tagjai sorából kerültek ki. A waggongyáriak alakulásuk óta tudásban sokat haladtak, míg ugyanez nem mondható a Piskiekéről, kiknek alkalmuk is kevés van mérkőzésre. Legjobb emberük a balszélső, a kapus a nehezen menthető labdákat szépen védte, míg a könnyebbeket annál nagyobb előszeretettel engedte a hálóba. A Waggongyáriak kellő traininggel és több mérkőzés lejátszása után méltó ellenfelei lesznek a délkerületi csapatoknak. A mérkőzés unalmas lefolyású volt, legnagyobbbrészt a Piskiek térfelén játszódtak le. Az első féldőben a waggongyáriak könnyű szerrel 4 goalt lönek, míg a Piskiek egy potya goalhoz jutnak. Eredmény 4 : 1. A második féldőben már a Piskiek is többet támadnak és gyakran nyílik alkalmuk goal lövésre, de kihasználatlanul hagyják, közbe a waggongyáriak 7-re szaporítják goaljaik számát, míg az utolsó percekben Piski is lö egyet. Végeredmény 7 : 2. Bográn Károly A. A. C. körültekintő jó bírő volt.

oooooooooooooooooooooooooooo

A szerkesztésért Schullik Kálmán felelős.

Kiadja a „HETFO” kiadótársaság.

BIZTOS ALAP

ANDRÉNYI
SZÉKES-
BODOLY

UDITÓ FRISS ZAMAT. SZAKEMBEREK ELISMERÉSEI.

HAGYOMÁNYOS FRANZIA MŐSZER. REMER KIVÁLÓ. KIVÁLÓ APRÓ GYÖNGY.

NAGY ERŐS BORDOLY. SZAKSZERŰ KÉZELÉS. ELKÍSÉRÉTES GONDOSZÁS. SAJÁT MINTA SZERŰ SZÖLŐBIRTOK.

Iskolakönyvek jó és erős bekötését

jutányos árak mellett elvállalja

Zlinszky István és Társa könyvkötészete Aradon.

Onnek óy i kell a feleségő!

Minden család számára legfontosabb
 illusztrált könyv a talba gyermekek áldás
 ellen, melyek eredményei a nagyatok
 ezrei igazolják. Diszkrétan küldöm 90 fill.
 magyar levélbélyegrel. — Frau Anna
 Gupta, Berlin S. W. 32. Lindenstr. 51

Butorszállításokat

felelősség mellett elvállal a bel- és külföld minden irányában szabadalmazott 6, 7, 8 és 9 méteres tiszta legjobb karban levő saját butorkocsijában. — Továbbá mindennemű kereskedelmi áru- és átköltözési ingóság (butorok) beraktározását saját száraz földszintes raktárhelyiségekben a legkedvezőbb feltételek mellett. Kívánatra esetleg előlegeket nyújt **Rubiosein** Mór butorszállítási vállalat. Ugyanott jutányosan eladó egy gyönyörű teljesen új komplett ebédlő, 2 db ággybetét lószőrmátrac, egy valódi Heim-féle Meidinger kályha mely egy nagyobb lakást fűthet. 2895

borszivattyúk

és hozzávaló legjobb minőségű gumiszalagok legelőcsőbb gyári irakoa.
 A szivattyú-kegerekből a bor utolsó cseppig kifelélik, a szőlőmagvak, hések és egyéb tisztalanságok azonnal továbbhittatnak, ezáltal a szivattyú nem romlik és a bort nem romlhatja a gépezet jó működésére 3 évi jóállás (ingyen javítás.)

Tüzi fecskeendők

golyó szelepekkel. Köszögeknek legalkalmasabb mert hemok, és edres víz használatánál sem tagadja meg a szolgáltatást. A gép jó működésére 3 évi jóállás (ingyen javítás.) Hozzávaló országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belső gumiszalagok keveredőcsövek a legelőcsőbb irakoa

Kutak

hozzávaló csövekkel, olcsóbbak és többek mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

1. kir. szab. tüzi fecskeendő és szivattyú-kegerek
 Arad, Rakóczy-utca 27. szám.
 Felmérésre levélben válaszolunk.

Köhöcsés, rekedés és hurut ellen nincs jobb a

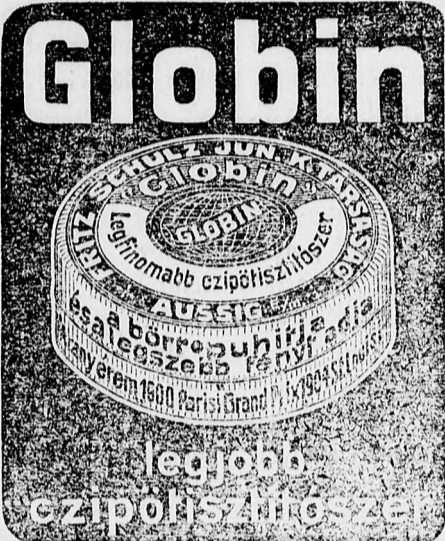
Réthy-féle pe-metefü-cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el.

Vigyázat! Sok értéktelen utánzat van forgalomban.

Határozottan Fr. Schulz-féle „Globin”-t kérjen.

TEL FON 748.

Vizvezeték és csatornázás berendező műhely,

hol mindennemű csatornázást, fürdőt, klozetet, szivattyút mosdót, ezek átalakítását a legelőcsöbben eszközölöm úgy helyben, mint vidéken.

Huszonnégy évi tapasztalataim, ugyszintén tizennégy évi aradi működésem elég biztosíték tisztelt rendelőknek, hogy az elvállalt munkát szakszerűen és pontosan eszközölöm.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri:

Mókos Márton,

szerelőmester.
 Arad, Petőfi-utca 4.

UJ-TÁTRAFÜRED egész even át nyitva

SZANATORIUM legzöszervi beteg részére

A legkényelmesebb igényeknek megfelelően, modern kényelmi és hygienikus szempontok dominálásával Központi vízfűtés, villanyvilágítás, hideg és meleg vízvezetékkel berendezve. Étkező és társalgó termek; szellős déli fekvésű fekvőcsarnokokkal. Allandóorvosi felügyelet, gondos ápolás, mérsékelt szoba és pensio árak. Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság. Ujtátrafüred. Vezető főorvos: Dr. Szontaghi Miklós.

.. Rozsnyay ..

Szeráj arczkencőse

a legjobb arczéplítő szer.

Rövid idő alatt eltávolít minden szepelőt, pattanást, mitesert és az arcbőrt fehérré, bársonysimává teszi.

.. Ma ez az ..

arczéplítő szerek királya

Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 f.
 Egy kis tégely ára 70 f.

Elismert legjobb mosdó szappanok:
 Rozsnyay SZERAJ SZAPPANA 1 drb.
 70 fill. Rozsnyay v. med. EPE SZAPPANA 1 darab 80 fillér.

Kifőnök minőségű, elsőrangú poudert:
 Rozsnyay SZERAJ HÖLGYPORA 1 doboz 1 or. 20 fill. Fehér, rozsa és cróm szíjában — Kapható egyedül

Rozsnyay M.

.. gyógyszerésztárában. ..
 ARADON, Szabadság-tér.

KÖNYVNYOMDA

ARAD, DEÁK FERENC-UTCA 2.

T. CZ.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani modernül berendezett és a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

KÖNYVNYOMDÁNKAT

hol a legizlésebb kivitelben készülnek minden e szakba vágó munkák, u. m.: folyóiratok, heti- és napilapok, táblázatok, üzleti könyvek, levélpapírok, bál- és esküvői meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, a legújabb divatu falragaszok stb. fel nem sorolható nyomtatványok. — Ajánljuk

KÖNYVKÖTÉSZEZETÜNKET

a n. é. közönség figyelmébe, hol minden e szakmába vágó munkák bármily mennyiségben a legjutányosabb árak számítása mellett készíttetnek.

Koszoru- és csokor-szallag feliratok arany- és ezüst nyomással azonnal készíttetnek.

Kiváló tisztelettel

Zlinszky István és Társa Könyvnyomdája

Aradon, Deák Ferenc-utca 2. szám.

Szőlő-oltyványokat

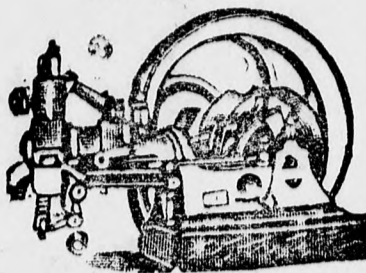
szállít amerikai s a és gyökeres v. sz. két különféle fajjal a faj tisztaságért jótálva legdusbb választékban a már évek óta első és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllőmenti első szőlő oltyvány telep.

Tulajdonos:
CASPARI FRIGYES
Medgyes 15. sz. (Nagyküllő-telep.)
— Tessék képes árjegyzéke kéri. —

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett elismert levelek, ennő fogva minden szőlő birtokos megrendelésük megtételé előtt az ismerős szerényességükől úgy sz. mint irásbeli leg bizonyosságot szerezhethet magán k fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóság ról.

Drezdai motorgyár részv.-társ
Németország egyik legrégibb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú
Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és lokomobilokat
valamint szivógázmotorokat.

Meglepő ujdonság!!
egyetemes generatorunkkal
a tényleges lóerő
óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselőt:
GELLÉR IGNÁCZ és TÁRS
Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12-91.
Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek.

Veszek
vagy más tárgyakra álcserélek
zálogcéduákat,
tört aranyat, ezüstöt gyémántot és
brilliant tárgyakat

Deutsch Izidor
Érde és ékezetes 2157

Wetzler fénos-ator, Minerita-palota
Arad legnagyobb óra és ékezet raktár a. Legolcsóbb bevásárlási for as.

TELEFON 438. TELEFON 438

RÉPÁTIVIZÉ

biztos sikerű gyógyszer mindenféle
lurutos bántalmaknál. Felette kellemes
üditő gyógyviz.

Aradon képviselő és nagybani raktár:
Kardos Miklós. — Telefon sz.: 647.

Kapható: Daimel Lajos, telefon: 98. Dürer Kocsárd, telefon: 130. Éles Ármán, telefon: 44. F. Lajos és Testvére, telefon: 311. Nagy Farkas, telefon: 268. Ehrenfeld L. n. c. s. b. cégekkel és minden jobb
vendéglőben és kávéházban.

SZABÓ és TÁRSA
Most: Budapest, V. Bányász-utca, azelőtt: Gyár-utca.

Ajánlja a y cséplési mint malomüzemre kitűnően alkalmas ben inlokobiljait és cséplő-készleteit.

Teljes jótállás k fogást lan üzemért. — Üzem zavarok kizárva. — Bemutatásan egyszerű szerkezet. — Rendkívül csekély benzin fogyasztás.

Árjegyzék ingyen -- Olcsó árak részletfizetésre.
A levelezést kérjük nem a Gyár-utca, hanem V. ker., Bányász-utca 22. sz. alá címezni.

Angol, francia, német
nyelv, ének és zangorából alapos oktatást kezdők és haladóknak házbán és házon kívül

Szabadság-tér 13. sz. I. em. ajtó 14.

A legtöbb kiállításon legelső díjjal kitüntetett és első orvostanárokkal ajánlott, kitűnő minőségű

Esterházy cognac

mindenütt kapható!

Az
Esterházy cognac

a közönség kedvenc itala!

Esterházy cognacgyár

Központi irodája:
TELEFON 31-49. **BUDAPEST** TELEFON 31-49.
V, Csáky-utca 14 szám.

Használat előtt. Használat után.

Ily csodás változást idé elő

KOLA-DULTZ
a természet legjobb agy- és ideg tápláléka.

Hangulat, gondolkodás, tevékenység, valamint a test minden mozgása az agyvelőtől függenek.
Bágyadtság, fejfájás, levelettség, kimerültség és általános testi gyöngeség a hiányzó életérő jelei. Ha Ön aludban egészséges idegekre és jó emlékezőtehetségre vágyik, ha a munkát és fáradságot élvezetileg akarja tekinteni, úgy szedjen Kola-Dultzot. Ez az ideg- és agyvelő természetes tápláléka, mely egyúttal a vért javítja és fiatalítja, és így erőt és életet nyújtva, a test minden szervére hat. Kola Dultz

életkedvet és munkakedvet ad

és az ifjuság érzetét az egészséggel és tetterével, melyek sikert és boldogságot eredményeznek.
Szedje egy ideig naponta a Kola-Dultzot, az megerősíti az idegeit, oltunk minden gyöngöség és hatása alatt erősnek és egészségesnek fogja magát érezni. Kola-Dultzot orvosok és tudósok az egész világon ajánlják és szegényházakban és idegszabator üzemben használják.

Kérjen ingyen Kola-Dultzot!

Most alkalmat nyújtok Önnek arra, hogy idegeit megerősítsen. Irjon nekem egy levelező-képet az Ön pontos címével és én azonnal küldök **ingyen** és bérmentve egy csomag Kola-Dultzot, mely legerősebb lesz arra, hogy megismerje a tásat és méltányolni tudja kiválóóságát.
Ha hatásával meg van elégedve, úgy rendelhet többet. De rögtön írjon, mielőtt elfelejti.

Főraktár: Dultz Mik a. Budapest, VII. Aht. 457. Dohány-utca 29